

két torony részlete is. Az egyik torony a 14. sz. végén épült, míg a másik, ötszögű tornyot a 18. sz. ázadban emelhettké óolasz rendszerben. Ennek a belső városfalzakasznak, valamint tornyainak csak gerendaalapo-
 zását, ill. kiszedett helyét találtuk meg. Az 1726-os német nyelvű városalaprajzon ábrázolt „Ruiniertes Zwinger” külső oldalán futó, 17. századi városfal részleteit négy ponton sikerült megtalálnuk. A köveket itt is kibányászták, csupán a fal kirablásának helyét, ill. gerendaalapo-
 zását tárhattuk fel. A Szent István tér 3. sz. épület alatt, a pincében, egy háromhelyiséges, 15–16. századi, középkori ház részleteit tártuk fel.

A területen az Árpád-kortól a 19. századig datálható házikeramia, kályhacsempe-tördékek, ill. használati tárgyak kerültek elő.

SIKLÓSI GYULA

351. Székkutas, Kakasszéki-dűlő

(Csongrád megye) Sza, A, Á

Székkutas ÉK-i határában, a Kakasszéki-dűlő K-i felében 2006. február 9-én terepbejárást végeztünk a gyógyintézetől ÉNy-ra és a Kis-halom-dűlőt a Kakasszéki-dűlőtől elválasztó földúttól D-re. A területet domborzatilag magaslatok és mélyedések tagolják, melyek a Kakasszéki-csatorna természetes vízfolyásának korabeli partját jelölik. A terepbejárás fő célja a korábban feltérképezett lelőhelyek hitelesítése és kiterjedésük pontosabb meghatározása volt. Az ismert lelőhelyeket megtaláltuk, a korábban felmért kiterjedésüket azonban korrigáltuk. Az É-on elhelyezkedő, nagy kiterjedésű szarmata kori lelőhely (43. lh.) a Kis-halom-dűlőből a Kakasszéki-dűlőbe is áthúzódik. A most meghatározott D-i végződése mintegy 100–150 m-rel nagyobb a korábban rögzítetténél. A terület ÉK-i részén elhelyezkedő, kis kiterjedésű szarmata és Árpád-kori lelőhely (175. lh.) az Alsó-Lebukai-dűlőben kezdődik, de terepbejárásunk alapján ennek a D-i határa is 200–250 m-rel nagyobb, a vízfolyás által létrehozott magaslatokhoz igazodik.

A bejárat D-i részén egy kisméretű szarmata és avar kori lelőhelyet ismertünk (42. lh.). Megállapíthattuk, hogy ennek a lelőhelynek is nagyobb a kiterjedése a korábban ismertnél. A korábban meghatározott É-i szélétől északabbra, 150 m-re már folyamatosan találtunk leleteket. Megfigyelésünk szerint ez a lelőhely is a domborzat magasabb részén koncentrálódik. A Kakasszéki-dűlő K-i végében található magaslaton – amely a gyógyintézet körül futó csatornától ÉNy-i irányban 150 m-re helyezkedik el – egy eddig ismeretlen lelőhelyet mértünk fel. Leleteket egy 250 m hosszú és 150 m széles, a domborzat kiemelkedéséhez igazodó területen gyűjtöttünk. A szórványosan jelentkező leletanyagot az Árpád-korra keltezhetjük.

Munkatársak: Gábor László, Nagy Norbert régész-
 technikusok.

SÓSKUTI KORNÉL – SZALONTAI CSABA

352. Székkutas, Kakasszék, II. számú homokbánya

(Csongrád megye) Sza, Á

2006. július 3. és augusztus 12. között próbafeltárást végeztünk a lelőhelyen (Hrsz.: 0376/42). A Szalontai Csaba által készített örökségvédelmi hatástanulmány szerint a felszíni leletek alapján a bánya területét 4 lelőhely érinti, (Székkutas 42., 43., 175. és 188. sz.), amelyeken szarmata kori, avar kori és Árpád-kori felszíni településnyomokat figyeltek meg. A kutatás során összesen 10 000 m²-es felületet tártunk fel. A kutatószelvényekben talált objektumok és régészeti leletek egyértelművé tették, hogy a tervezett bányának az a kb. 126 000 m²-es felületű része is egybefüggő lelőhely (szarmata kori és Árpád-kori településnyomokkal), amelyet a kutatószelvényekkel megvizsgáltunk. A bányaművelés tehát csak a lelőhely megelőző régészeti feltárásának elvégzése után kezdhető meg. Bebizonyosodott, hogy a felszíni leletek alapján körvonalazott négy lelőhely valójában ugyanazon lelőhelynek a felszínen egymástól különböző távolságra megtalált része. Indokolt volt a terület magasabban fekvő részén húzott kutatószelvények összenyitása egy nagyobb (kb. 5800 m²-es) felületen, hogy pontosabb képet kapjunk a bánya területén található lelőhelyről, az objektumok sűrűségéről.

A próbafeltárást július 17-i kezdettel elvégeztük. A lelőhely kiemelkedően kedvező földrajzi környezetben helyezkedik el, a minden régészeti korszakban sűrűn lakott, egykori Kakasszék-ér magaspartján. A próbafeltárást során egy szarmata kori és egy Árpád-kori település részlete került elő. A szarmata kori településnek a széle esett az összenyitott felületre, elsősorban árkokat (zömmel karámokat) és néhány élelemtároló gödröt találtunk. Ugyanakkor az egybenyitott felületen az Árpád-kori település központi része jelentkezett (3 földbe mélyített épülettel, élelemtároló gödrökkel, árkokkal, karámokkal). Elsősorban az Árpád-kori házakból került elő gazdag leletanyag: kerámia (köztük jó néhány cserépbogrács töredéke és kiegészíthető edények), állatcsont, kőanyag, agyagnehezékek, téglatöredékek, vastárgyak (köztük kés, olló stb.). A nyelés során és az egyik árokban egy-egy (a későbbiekben pontosan datálható, viszonylag jó állapotú) Árpád-kori pénzt is találtunk.

Összesen 186 objektumot tártunk fel. Az egybenyitott felület Ny-i szélénél néhány Árpád-kori árkot nagyméretű, újkori beásásokkal bolygattak meg. A kutatóárkokban előkerült objektumok alapján a szarmata kori településobjektumok a megkutatott felület K-i felében sűrűsödtek.

Munkatársak: Bende Livia, Lőrinczy Gábor.

TÓTH KATALIN

353. Szigetcsép, MOL 2. sz. lelőhely

(Pest megye) B, I

2006. március 14. és április 2. között megelőző feltárást végeztünk a Százhalombatta–Tiszaújváros MOL távvezeték nyomvonala által érintett lelőhelyen. A lelőhely